

רע"פ 3616/13 - רמו רז נ' מדינת ישראל

רע"פ 3616/13 - רמו רז נ' מדינת ישראל עליון

רע"פ 3616/13

רמו רז

נגד

מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

[04.06.2013]

כבוד השופט א' שהם

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד, מיום 19.5.2013, בעפ"ת 37681-01-12, שניתן על-ידי כב' השופטת נ' אהד בשם המבקש - עו"ד דור לוי

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית-המשפט המחוזי מרכז-לוד, אשר ניתן על-ידי כב' השופטת נ' אהד, בעפ"ת 37681-01-12, מיום 19.5.2013. בפסק דינו, קיבל בית המשפט המחוזי, באופן חלקי, את ערעורו של המבקש על גזר דינו של בית משפט השלום לתעבורה בפתח תקווה (להלן: בית המשפט לתעבורה), אשר ניתן על-ידי כב' השופטת א' וישקין - סג"נ, בת"ד 873-08-11, ביום 18.1.2012.

בד בבד עם הגשת בקשת רשות הערעור, הגיש המבקש בקשה לעיכוב ביצוע פסק דינו של בית-המשפט המחוזי, הנזכר לעיל. בהחלטתי מיום 21.5.2013, הוריתי על עיכוב ביצוע עונש המאסר אשר הושת על המבקש, עד להכרעה בבקשת רשות הערעור.

רקע והליכים קודמים

2. נגד המבקש הוגש כתב אישום, אשר ייחס לו, את העבירות הבאות: אי-מתן זכות קדימה להולכי רגל במעבר חציה, לפי תקנה 67(א) לתקנות התעבורה, תשכ"א-1961 (להלן: תקנות התעבורה); נהיגה בקלות ראש, לפי סעיף 62(2) לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן: פקודת התעבורה) בצירוף עם סעיף 38(2) לפקודת התעבורה; גרימת תאונה, לפי תקנה 21(ב)(2) לתקנות התעבורה; חבלה של ממש, לפי סעיף 38(3) לפקודת התעבורה. יצוין, לגבי סעיף אישום אחרון זה, כי סעיף 38(3) לפקודת התעבורה הינו סעיף עונשי בלבד, שאינו מגדיר את העבירה עצמה, אלא מוסיף עליה עונש סטטוטורי.

מעובדות כתב האישום עולה, כי ביום 19.2.2002, בשעה 21:00, או בסמוך לכך, נהג המבקש ברכב, ברחוב ז'בוטינסקי בהוד השרון, לכיוון מזרח. עוד עולה מכתב האישום, כי במהלך הנסיעה ברכב ולאחר שחלף על פני כיכר תנועה, התקרב המבקש למעבר חציה "הסמוך לספורטן", מבלי שהבחין בשני הולכי רגל, אסף פרידמן (להלן: הנפגע) וניצן איתן (להלן: הנפגעת), אשר חצו באותה עת את הכביש במעבר החציה. המבקש פגע בהם עם מכוניתו וגרם לשניהם חבלות של ממש, לנפגע נגרמה פגיעת גולגולת קשה, "קנטוזיה בצד שמאלי קדמי של המוח" ואילו הנפגעת, סבלה מפצע בפניה "שהצריך תפרים".

3. ביום 4.6.2007, לאחר ניהול משפט הוכחות, הרשיע בית המשפט לתעבורה את המבקש בכל העבירות אשר יוחסו לו בכתב האישום. יצוין, כי המבקש לא התייצב בבית המשפט ביום מתן הכרעת הדין, וסנגורו מסר לבית המשפט "כי [המבקש] לא יצר [עמו] קשר".

4. ביום 4.9.2007, לאחר שהסתבר כי המבקש יצא את גבולות הארץ ולא שב לישראל, הורה בית המשפט לתעבורה על התליית ההליכים בעניינו ובה בעת, הכריז על המבקש כעבריין נמלט והוצא נגדו צו הבאה. ביום 7.8.2011, לאחר שהמבקש שב ארצה, הוא הובא לבית המשפט, ובאותו מעמד הוגש בשנית כתב האישום בעניינו, וחודשו ההליכים נגד המבקש, במסגרת תיק בית משפט חדש (ת"ד 873-08-11).

5. מאחר שבזמן ביצוע העבירות טרם מלאו למבקש 21 שנים והיות שהתביעה ביקשה להטיל עליו עונש מאסר לריצוי בפועל, הורה בית המשפט על עריכת תסקיר שירות מבחן בעניינו של המבקש, והתסקיר הומצא לבית המשפט ביום 10.1.2012.

בגזר דינו מיום 18.1.2012, התייחס בית המשפט לתעבורה לאמור בתסקיר בצינו כי, "מתסקיר שירות המבחן אשר הונח בפני, עולה כי [המבקש] אינו לוקח אחריות על רשלנותו וכי [הוא] מנסה למזער הנזק והפציעות להן גרם"; ועוד נאמר בגזר הדין כי, "שירות המבחן אינו מוצא מקום להמלצה טיפולית [...] לעניינו, לא מצא שירות המבחן מקום להמליץ על הימנעות ממאסר בפועל או כל אלטרנטיבה עונשית או טיפולית. הדבר מדבר בעד עצמו".

בהתייחס לטענת חלוף הזמן שהועלתה על ידי המבקש, כשיקול לקולא, קבע בית המשפט לתעבורה, כי התמשכות ההליכים היא תוצאה של התנהלות המבקש עצמו, המוצאת את ביטוייה ביציאה מהארץ למספר שנים, בעת ניהול המשפט בעניינו.

בית המשפט עמד על שני שיקולים עיקריים לחומרא, מבחינתו של המבקש. השיקול האחד נעוץ בעברו התעבורתי של המבקש, הכולל 16 עבירות תנועה נוספות, "בפרק זמן קצר מאוד" בתקופה שבין קרות התאונה למועד יציאתו של המבקש את גבולות הארץ. השיקול השני, נוגע לנזק הרב ולייסורי הנפגע, במשך 9 השנים שחלפו ממועד ביצוע העבירה, וזאת, כפועל יוצא מחומרת פציעתו של הנפגע, שבעטייה הוא הוכר כבעל נכות של 75% לצמיתות. לעניין זה נקבע בגזר הדין כי:

"[...] המדובר בפציעה חמורה אשר למעשה הרסה את חייו של [הנפגע], אין מנוס אלא לגזור על [המבקש] עונש של מאסר בפועל לתקופה משמעותית".

6. לאחר הדברים הללו, הושתו על המבקש העונשים הבאים: 12 חודשי מאסר לריצוי בפועל; 8 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש, במשך 3 שנים, עבירה שעניינה נהיגה בפסילה או נהיגה בקלות ראש; פסילה בפועל של רישיון הנהיגה למשך 5 שנים; כמו-כן, חוייב המבקש בתשלום קנס בסכום של 5,000 ₪ או 90 ימי מאסר תמורתו.

7. בערעור שהוגש לבית המשפט המחוזי מרכז-לוד, טען בא כוחו של המבקש, כי מדובר בעבירה "אשר גם אנשים נורמטיביים כושלים בה", וכי התאונה התרחשה ללא עבירות נלוות, כגון: שכרות, נסיעה במהירות מופרזת או מעבר צומת באור אדום. עוד נטען, כי בית משפט השלום שגה משלא ייחס חשיבות מספקת לנסיבות חייו הקשות של המבקש, ובעיקר לא נתן דעתו לעובדה כי במועד ביצוע העבירה היה המבקש צעיר, על סף הקטניות. טענה נוספת שהיתה בפי המבקש נוגעת לחריגה הקיצונית, כך לגישתו, מרמת הענישה המקובלת בעבירות מסוג זה, לרבות סטייה מהותית מעונש המינימום הקבוע בחוק, העומד על 3 חודשי פסילה, בלבד.

ביום 19.5.2013, קיבל בית המשפט המחוזי, באופן חלקי, את הערעור על גזר הדין. בהתייחס לטענתו הראשונה של המבקש, לפיה גם אנשים נורמטיביים כושלים בביצוע עבירה מסוג זה, קבע בית המשפט, כי "מדובר בהוראת חוק דווקנית המבהירה זכות המעבר להולכי רגל. [המבקש] בידעין בחר להתעלם מהוראת חוק. עבירה על החוק היא עבירה על החוק! טובים אינם עוברים על החוק ואינם כושלים בכך".

בית המשפט המחוזי נדרש גם לטענה, כי יש להקל בעונשו של המבקש בשל נסיבותיו האישיות הקשות, וכי יש לשקול לזכותו את היותו כבן 18 "על סף הקטניות", בזמן ביצוע העבירה. בית המשפט קבע, בהקשר זה, כי על נהגים צעירים "להקפיד הקפדה יתרה" בציות להוראות פקודת התעבורה ותקנותיה. לעניין זה, הזכיר בית המשפט את 16 ההרשעות הקודמות, אשר צבר המבקש לחובתו, לאחר ביצוע העבירה בה הורשע, והוסיף, כי אדם נורמטיבי היה אמור ללמוד מהאירוע הקשה ומתוצאותיו, לשפר את דרכיו, ולמלא בקפידה יתרה אחר חוקי התעבורה. בית המשפט ציין, כי לא כך נהג המבקש כאשר התמיד בנהיגה מסוכנת ובאי-ציות לחוקי התנועה.

אשר לטענה כי גזר דינו של בית המשפט לתעבורה חורג באופן קיצוני מרמת הענישה המקובלת, קבע בית המשפט המחוזי, כי לא נפלה טעות בגזר דינו המנומק של בית המשפט לתעבורה, והוסיף כי, "עיינתי עיין היטב באסופה של פסקי הדין שהומצאו על ידי ב"כ [המבקש] ועלי לציין כי יש פסיקה לכאן ולכאן. אני בדעה כי יש מקום להעלות את רף הענישה בעבירות תעבורה".

עם זאת, החליט בית המשפט המחוזי להקל, במידת מה, בעונשו של המבקש ולהעמיד את רכיב המאסר בפועל על 8 חודשים, תחת 12 חודשי המאסר שהושתו עליו. יתר רכיבי גזר הדין, נותרו ללא שינוי.

8. ביום 21.5.2013, הגיש המבקש, באמצעות בא כוחו עו"ד דור לוי, את הבקשה לרשות ערעור המונחת לפניי. לטענת המבקש, מעוררת הבקשה מספר שאלות משפטיות רחבות היקף, אשר זכו לכותרות הבאות: "האם לחלוף הזמן יש משקל בענישה"; "האם יש להעניק 'גלגול שלישי' בשל סטייה ניכרת ממדיניות הענישה"; "האם הסתמכות הערכאה הדיונית על גזרי דין מוטעים ומטעים יוצרת עיוות דין"; "האם הכנסת שיקול זר למכלול השיקולים במתן העונש פוגעת בעיקרון הצדק"; "האם ניתן לגזור דינו של נאשם למאסר ללא קיום מצוות המחוקק בעניין תסקיר הולם"; "כיצד יש להחיל את תיקון 113 לחוק העונשין [...]"; "החמרת הענישה שלא בצדק לנוכח מצג רפואי שגוי".

דין והכרעה

9. לאחר עיון בבקשה לרשות ערעור ובצירפותיה, הגעתי לידי מסקנה כי דין הבקשה להידחות.

הלכה היא מלפנינו, כי בקשה לרשות ערעור לפני בית משפט זה, שמורה אך לאותם מקרים המעלים שאלה משפטיות נכבדה או סוגיה ציבורית כבדת משקל, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים לה, וכן, במקרים יוצאי דופן, אשר עולה מהם חשש מפני עיוות דין או המגלים אי-צדק כלפי המבקש (ראו, רע"פ 3385/13 דימיטשטיין נ' מדינת ישראל (29.5.2013); רע"פ 3217/13 סמאר נ' מדינת ישראל (20.5.2013); רע"פ 2122/13 דבש נ' מדינת ישראל (9.5.2013)).

הבקשה המונחת לפניי, מלאה בטענות מן הגורן ומן היקב, רובן ככולן בגדר טענות ערעוריות גרידא. המבקש מעלה סוגיות שהוכרעו, בחלקן, על ידי בית משפט זה, כגון, אימתי תוענק רשות ערעור בשל סטייה מרף הענישה הראוי (ראו למשל: רע"פ 2063/13 שטרול נ' מדינת ישראל (7.4.2013); רע"פ 9480/12 אברמוביץ נ' מדינת ישראל (8.1.2013) רע"פ 9239/12 אבו עראר נ' מדינת ישראל (2.1.2013)); וחלקן לובשות אצטלה של שאלות רחבות היקף, אך אין בהן דבר מעבר לעניינו הפרטי של המבקש. כך, למשל, הטענה לפיה הושת על המבקש עונש כבד מידי, עקב שגיאה של בית המשפט בהבנת מצבו הרפואי הנוכחי של הנפגע, או עניין חלוף הזמן, שעדיף היה שלא להעלותו כלל. זאת, שכן עזיבתו של המבקש את הארץ, ללא ידיעת בא כוחו, לתקופה ממושכת, היא הסיבה שבעטיה נדחה מועד מתן גזר הדין בעניינו. כך גם לגבי הטענה בנוגע להחלת תיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), אשר בעת מתן גזר הדין, טרם נכנס לתוקף, ולפיכך לא היתה חובה לפעול לפיו.

הטענה היחידה עליה ראוי להתעכב, נוגעת לנושא התסקיר, אשר הוגש בעניינו של המבקש. לטענת בא כוחו של המבקש, בהיות המבקש קרוב לגיל הקטינות, במועד ביצוע העבירה "קמה החובה לתסקיר, אשר מחייב התייחסות לרכיב המאסר". לאחר שבחנתי את הטענה, מצאתי כי יש לדחותה בהעדר כל הוראת חוק או פסיקה התומכות בה. אדרבא, בסעיף 37(ב) לחוק העונשין, אשר דן בסוגיה זו, נקבע כי: "[...] רשאי קצין המבחן להמליץ לפני בית המשפט על טיב העונש שיש בו לדעתו, סיכוי להחזיר את הנאשם למוטב", ואין הכרח להתייחס לשאלת גזירתו של עונש מאסר לריצוי בפועל, דווקא. עוד ראוי להוסיף, לעניין זה, כי בית המשפט אינו חייב ממילא לקבל את המלצת שירות המבחן, אף לו נאמר בתסקיר כי מוצע להמנע מהטלת עונש מאסר לריצוי בפועל (ראו, רע"פ 1810/13 פינטו נ' מדינת ישראל (20.3.2013); בש"פ 7999/12 ג'רבי נ' מדינת ישראל (2.12.2012); בש"פ 7848/10 פלוני נ' מדינת ישראל (2.11.2010)).

מן המקובץ עולה, כי אף אחת מהטענות שהועלו בבקשה, אינה עומדת בתנאים שנקבעו לעיל, למתן רשות ערעור "בגלגול שלישי", ולפיכך דין הבקשה להידחות.

10. למעלה מן הצורך, אנצל הזדמנות זו, בכדי להקדיש מספר מילים לגופו של עניין. מדובר בתאונה חמורה, במהלכה נפגעו קשות שני צעירים, לאחר שחצו את הכביש כחוק, במעבר חצייה. פציעתו של הנפגע קשה במיוחד, וחרף מאמציו לשקם את חייו הוא עדיין סובל מפגיעת ראש חמורה, הוא לא גויס לצה"ל, למרות רצונו להתגייס ליחידה מובחרת, ונקבעו לו 75% נכות לצמיתות.

יפים לענייננו דבריו של המשנה לנשיא מ' חשין ברע"פ 3764/05 בן זויה נ' מדינת ישראל (21.4.2005):

במקרים של גרימת חבלות אשר אך כפשע ביניהן לבין גרימת מוות, יש הצדקה להקיש מן העונש המינימאלי הקבוע במקרה של גרם מוות ברשלנות תוך שימוש ברכב - הוא עונש של שישה חודשי מאסר בפועל, לפי סעיף 64 לפקודת התעבורה - ולגזור עונש מאסר בפועל. העובדה כי לעיתים הקלו בתי-המשפט המחוזיים בעונשם של עבריינים שהורשעו בגרימת חבלות וביטלו עונשי מאסר בפועל אשר נגזרו עליהם, אין בה כדי ללמד על רמת הענישה המקובלת. אדרבא, בית-משפט זה חזר והזהיר את בתי-המשפט המחוזיים לא אחת כי אל להם להקל בעונשם של עברייני תנועה. (שם, בפסקה 5).

11. סיכומם של דברים, לא מצאתי כי ישנה הצדקה לדון בעניינו של המבקש במסגרת הליך משפטי נוסף, והנני דוחה את הבקשה למתן רשות ערעור.

המבקש יתייצב לריצוי עונשו ביום 25.6.2013, עד לשעה 10:00, בימ"ר הדירים, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון, ועותק מהחלטה זו. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, עם ענף אבחון ומיון של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: ***** או *****.

ניתנה היום, כ"ז בסיון התשע"ג (4.6.2013).